

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2018»
XIII Халықаралық ғылыми конференциясы

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

XIII Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2018»

The XIII International Scientific Conference
for Students and Young Scientists
«SCIENCE AND EDUCATION - 2018»

12th April 2018, Astana

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2018»
атты XIII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2018»**

**PROCEEDINGS
of the XIII International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2018»**

2018 жыл 12 сәуір

Астана

УДК 378

ББК 74.58

Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2018» атты студенттер мен жас ғалымдардың XIII Халықаралық ғылыми конференциясы = XIII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2018» = The XIII International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2018». – Астана: <http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2018. – 7513 стр. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-997-6

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 378

ББК 74.58

ISBN 978-9965-31-997-6

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2018

Список использованных источников:

1. Красникова Д.А. Логистические принципы организации пассажирских перевозок с нестабильными характеристиками: дис. канд. экон. наук: 08.00.05 / Красникова Дарья Андреевна. – Саратов, 2005. – 163с.
2. Вдовиченко В.А. Эффективность функционирования городской пассажирской транспортной сети: дис. ... канд. техн. наук: 05.22.01/ Вдовиченко Владимир Алексеевич. – Харьков, 2004.– 192 с.
3. Енин Д.В. Модели и алгоритмы управления городскими пассажирскими перевозками (на примере г. Воронежа): дис. ... канд. техн. наук: 05.13.10 / Енин Дмитрий Владимирович. – Воронеж, 2004. – 200 с.
4. Мальчикова А.Г. Организация логистических потоков в системе городских пассажирских перевозок: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / Мальчикова Александра Германовна. – Санкт-Петербург, 2000. – 135 с.
5. Миротин Л.Б. Логистика: общественный пассажирский транспорт / Миротин Леонид Борисович. – М.: Издательство «Экзамен», 2003. – 224 с.
6. Сатаев А.М. Организация эффективного взаимодействия властных и предпринимательских структур в сфере городских автобусных пассажирских перевозок: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / Сатаев Альберт Мидхатович. – М., 2006. - 198 с.
7. Спирин И.В. Организация и управление пассажирскими автомобильными перевозками / Спирин Иосиф Васильевич. – М.: Издательский центр «Академия», 2010. – 400 с.
8. Туревский И.С. Экономика отрасли (автомобильный транспорт) Туревский Илья Семенович. – М.: ИД «ФОРУМ»: ИНФРА-М, 2011. – 288с.

ӘОЖ 322.657

ҚАЛА ЖОЛАУШЫЛАР ТАСЫМАЛДАУДЫҢ БІРЕГЕЙ ЛОГИСТИКАЛЫҚ ЖҮЙЕСІ: ҚҰРЫЛЫСТЫҢ НЕГІЗДЕРІ

Асилтаев Алимжан Асанович

aleemzhan@gmail.com

«Көлікті пайдалану және жүк қозғалысы мен тасымалдауды ұйымдастыру»

кафедрасының магистранты, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ

Ғылыми жетекшісі – М.И. Арпабеков

Мәселе туралы мәлімдеме және оның ғылыми және практикалық тапсырмалармен байланысы. Нарықтық қатынастарға көшу тақырыбы басқарудың барлық салаларына және олардың жұмыс істеу аспектілеріне әсер етеді, қалалық жолаушылар тасымалы нарығы ерекше болмады. Бүгінгі күні жолаушылар тасымалы саласында көлік қызметтері осы қызметтерді өндірушіден тұтынушыға дейін қайта бағдарланып, басты мақсаты - қозғалысқа деген қажеттіліктерін қанағаттандыру. Тұтынушыны қайта бағыттау қоғамдық автобус маршруттарында тұрақты өзгертін жұмыс жағдайына және жолаушылардың қажеттіліктеріне икемді түрде жауап бере алатын қалалық тұрақты жолаушылар тасымалы жүйелерінің жұмысын ұйымдастыруда жаңа басқару шешімдерін пайдалануды талап етті. Бағдарлық желінің тығыздығын арттыруға және трафиктің тұрақтылығын қамтамасыз етуге негізделген қалалық жолаушылар тасымалының қазіргі жүйесі, әсіресе «шұғыл сағат» кезінде жолаушылардың қозғалысына деген сұранысты қанағаттандыруды тоқтатты. Сондықтан заманауи автокөлік кәсіпорындары (АК) жұмыстарының нақты ұйымдастырылуы шектеулі уақыт ішінде қоғамдық автобус маршруттарында тұрақты тасымалдау режимінде жұмыс істейтін жолаушылар көлік жолдарының әр түрлі бағыттарында жолаушылардың жаппай қозғалысын қамтамасыз етеді. Бұл проблеманы тиімді шешу логистиканы пайдалану арқылы ғана мүмкін. Қалалық жолаушылардың қозғалысын

ұйымдастырудың логистикалық қағидалары жылжымалы құрамның бірліктерінің, оның жұмыс режимі мен маршруты жолаушылардың қауіпсіздігін, сенімділігін және жолаушылардың үздіксіздік жеткізілуін «есіктен есікке дейін» қамтамасыз ету болып табылады, «just in time» жүйе бойынша қажетті уақытқа дейін.

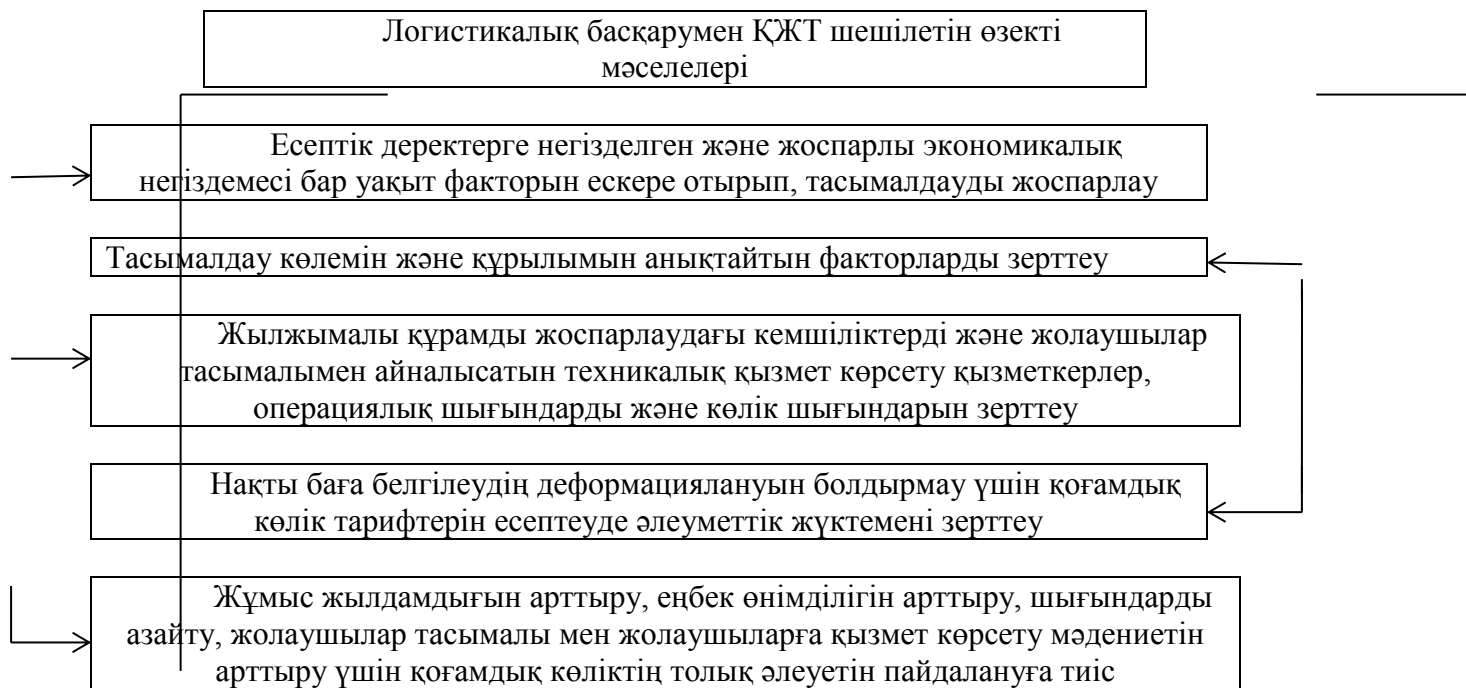
Зерттеулер мен жарияланымдарды талдау. Қазіргі заманғы экономикалық даму жағдайында қалалық жолаушылар қозғалысын ұйымдастыруда логистикалық және логистикалық басқару принциптерін қолдану аса өзекті болып табылады.

Жалпы проблеманың шешілмеген бөліктерін қарастыру. Кәсіпкерлік қызметтің көп қырлы салаларында логистиканың логистикалық басқарылуын және логистикалық басқаруды қолдануға қарамастан, дегенмен, ғылым мен практикада қалалық жолаушылар тасымалы (ҚЖТ) саласында логистикалық басқаруды ұйымдастыру принциптері жеткілікті анықталмаған және зерттелмеген, жалпы пайдаланудағы автобустық маршруттардағы тұрақты жолаушылар тасымалы режимінде жұмыс істейді. Бірыңғай логистикалық жүйе (БЛЖ), соған сәйкес қалалық жолаушылар тасымалы нарығының барлық операторлары бір басқарманың астында жұмыс істейді, оған аз көңіл бөлінеді. Бірақ қалалық жолаушылар тасымалдарының бірыңғай логистикалық жүйесін қарастырудан бұрын оны құрастыру қажет. Осы мәлімдемеде ҚЖТ-ның бірыңғай логистикалық жүйесін құру негіздері берілген.

Мәселенің тұжырымы. Осы мәлімдеменің мақсаты - қоғамдық автобус маршруттарында тұрақты жолаушылар тасымалы режимінде жұмыс істейтін қалалық жолаушылар тасымалы логистикасының мән-мағынасын түсіндіру, қалалық жолаушылар тасымалы логистикалық жүйенің маңыздылығын талдау және ҚЖТ үшін бірыңғай логистикалық жүйенің негіздерін құру.

Зерттеудің негізгі материалының мәлімдемесі. Логистика - бұл экономикалық басқару ғылымы, материалдық және адам ресурстарының ағындарының тиімді қозғалысын жоспарлау және бақылау, қаржы ресурстары және нарық субъектілерінің қажеттіліктерін толық қанағаттандыру үшін оларға сәйкес ақпарат беру, яғни шыққан жерінен олардың тұтынуына дейін. Егер бұрын логистика барлық өндіріс циклін оңтайландыру қажет болса, онда шикізатты сатып алудан және дайын өнімді сатумен аяқталатын (қойма, ақпараттық, өндірістік және көліктік логистикасы), қазіргі кезде логистикалық басқару жүйесі қалалық секторда тұрақты қоғамдық автобус маршруттарында жолаушылар тасымалында қолданылады. Қоғамдық көліктің ерекшелігі - материалдық және адам ресурстарының ағындарының өзара байланысын көрсету. Қалалық жолаушылар тасымалы саласында материалдық ағымға байланысты - қаланың тұрғындарына тасымалдаушы кәсіпорындардың бірі ұсынатын қызмет. Көліктік логистика сонымен бірге тұтынушыға материалдық ағынның логистикалық қызметтерін ұсыну мүмкіндігін қарастырады.

Қалалық жолаушылар тасымалы логистикалық және логистикалық басқару саласындағы [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8] тасымалдау жұмыстарындағы ғылыми жұмыстарды жалпылау қоғамдық көлік жұмысының маңызды проблемаларын тұжырымдауға мүмкіндік береді (1-сурет).

1 - сурет-Логистикалық басқарумен шешілетін қалалық жолаушылар көлігінің жұмыс істеуінің өзекті мәселелері

Қоғамдық автобус маршруттарын үнемі жолаушыларды тасымалдау режимінде қалалық жолаушылар тасымалының дұрыс жұмыс істеуі үшін логистиканы және логистикалық басқару принциптерін қолдану аса маңызды. Тәжірибе көрсеткендей, қалалық жолаушылар тасымалындағы логистиканы жүзеге асыру үшін әр қалада жолаушылар тасымалдарын бірыңғай логистикалық жүйені (БЛЖ) құру арқылы оң нәтиже береді. Қалалық жолаушылар көлігінің бірыңғай логистикалық жүйесін құру қалалық жолаушылар тасымалы нарығына қызмет көрсететін тәуелсіз операторларды үйлестіру және басқарудың бірыңғай жүйесіне интеграциялауды көздейді. Барлық жолаушылар автокөлік кәсіпорындары меншік нысанына қарамастан, сондай-ақ қалалық жолаушылар тасымалы тапсырыс берушісі болып табылатын қалалық атқарушы комитет жолаушылар тасымалы нарығының жеке операторларын емес, бірыңғай теңдестірілген логистикалық жүйені қарастыру керек. Бұл жүйе қалалық инфрақұрылымның жолаушылар тасымалы саласында қалалық көлік желісін оңтайландыруға, сондай-ақ қалалық жолаушылар тасымалдарының бірыңғай логистикалық жүйесінде әрбір байланыс арнасының материалдық, ақпараттық және қаржылық ресурстарын оңтайландыруға арналған.

Жолаушылар тасымалы логистикалық жүйесіндегі орталық байланыс - қалалық жолаушылар тасымалы ұйымдастырушысы және үйлестірушісі болып табылатын қалалық атқарушы комитет, қалалық жолаушылар тасымалы мен қала тұрғындарының бүкіл логистикалық жүйесінің экономикалық және әлеуметтік әл-ауқатының мақсаттарын іске асыруға тиіс. Қалалық жолаушылар көлігінің бірыңғай логистикалық жүйесінің компоненттері кәсіпорынның құнын оңтайландыруға бағытталған және тиісінше, кіріс жағын ұлғайтуға бағытталған көлік кәсіпорындары болып табылады. Логистика жүйесіндегі өзара қарым-қатынастың осы көзқарасымен, әрбір байланыс барлық жүйенің күйіне қауіп төндіретін деструктивті факторлардың пайда болуын болдырмау үшін өз міндеттерін дұрыс орындауға мүдделі.

Бірақ қалалық жолаушылар көлігінің бірыңғай логистикалық жүйесін табысты іске асыру үшін оның барлық компоненттерін, осы жүйемен шешілетін міндеттерді және жүйені құру принциптерін білу қажет. Жолаушылар тасымалдарының бірыңғай логистикалық жүйесі - көліктік қызмет көрсету деңгейіне сәйкес келетін үш компоненттің тіркесімі болып табылады. Бұл компоненттер көлік қызметі алдында, көлік қызметінде және көлік қызметінен кейін. Қоғамдық автобус маршруттарында тұрақты жолаушылар тасымалы режимінде

жұмыс істейтін қалалық жолаушылар көлігінің бірыңғай логистикалық жүйесі оның функционалды түрде 2-ші суретте көрсетілген. Қалалық жолаушылар тасымалы тәжірибесін талдауға оны жобалау кезеңінде бірыңғай логистикалық жүйені құру принциптерін бөлуге мүмкіндік береді (1-кесте). Қалалық жолаушылар тасымалы үшін бірыңғай логистикалық жүйені құруға және жасақтауға арналған ақпараттық база маркетингтік зерттеулер, жолаушылардың қозғалысын зерттеу, өткен кезеңдердегі статистикалық есептілікті талдау болып табылады. Алайда, ақпарат алудың барлық жоғарыда аталған әдістері өте ауқымды және еңбекке негізделген іс-шаралар болып табылады, ол жиі қалалық жолаушылардың барлығының болжанған көрсеткіштеріне талдау жасайды, себебі бұл инфрақұрылым.

Диспозициялық	- талдау, болжау, шешім қабылдау, жоспарлау, операциялық басқару, бақылау
Транспорттық	- қалалық көлікті іске асыру
Станциондық	- билеттерді сатуды ұйымдастыру, мәдени-тұрмыстық қызмет көрсету және т.б.
Информациялық	- жолаушылар қозғалысын басқару, жол қозғалысын басқару, анықтамалық қолдау
Басқа ерекше	- ілеспе көлік қызметтерін көрсету, сақтандыру, қаржы және т.б.

2 – сурет - Басқарушылық міндеттер шешіледі БЛЖ және ҚЖТ арқылы

1 кесте

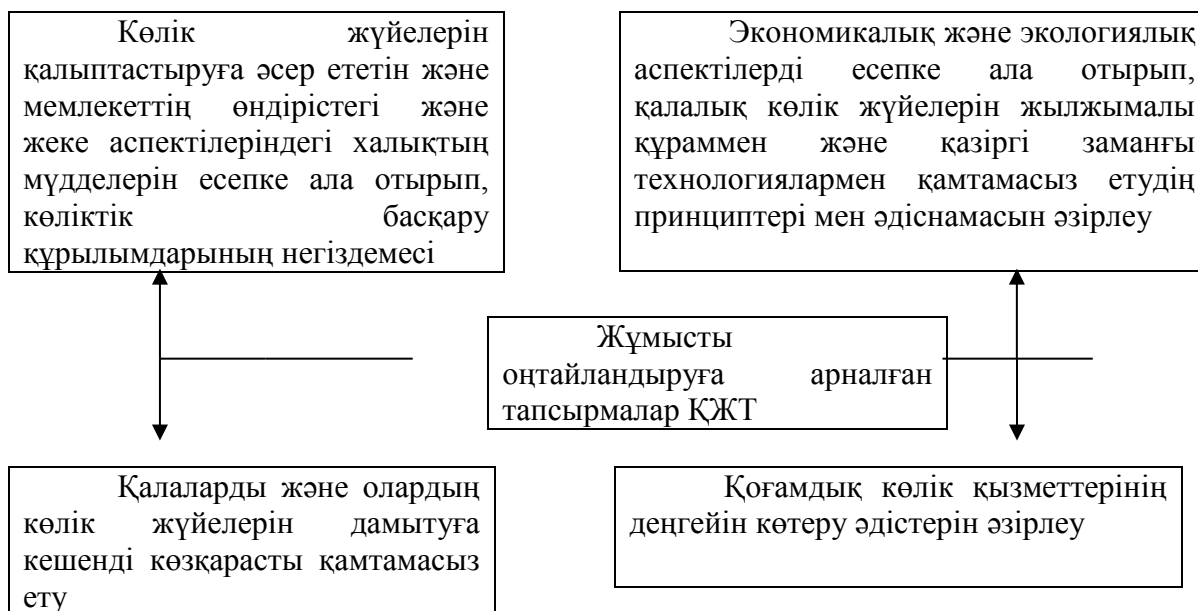
ҚЖТ үшін бірыңғай логистикалық жүйені құру принциптері

№	Принциптер	Жалпы сипаттамасы
1	Жүйелі	Жолаушылар тасымалы сұранысын қалыптастыру кезеңінен бастап және оның қанағаттануымен аяқталатын элементтерді кешенді қарастыру
2	Тиімділігі	Көліктің оңтайлы деңгейін есептеу және халықтың қызметтерінің негіздеу, оның жету жолдарын анықтау, ресурстарды ескере отырып тиімді пайдалану
3	Сәйкестік	Жолаушылардың тасымалдау сипаттамаларын сақтауды қамтамасыз ету көлік құралдарына сұранысты ескере отырып, көлікке жайлылық деңгейі бойынша саяхатқа шығу
4	Өнімділік	ҚЖТ бірыңғай логистикалық жүйесінің нәтижелері кірістердің артуы және субсидиялардың төмендеуі негізінде бағаланады
5	Бірыңғай басқаруы	Бір құрылым шеңберінде жолаушыларға арналған көлікті және ілеспе қызметтерді ұйымдастыру, жолаушылар мен операторлардың мүдделерін есепке алуға қабілетті
6	Ақпараттық	Ақпараттық қолдаудың жоғары деңгейіне қол жеткізу арқылы заманауи ақпараттық және компьютерлік технологияларды қолдана отырып, басқару және тасымалдау процестерін қадағалау

Қалалық жолаушылар тасымалы жұмысын дұрыс бағалау үшін, оның жұмыс сипаттамаларының өзгеруін болжау үшін, халықтың көлік қажеттіліктері өзгерген кезде, халықтың көлік қажеттіліктерінің ақпараттық моделі арқылы біле аламыз. Ғалымдардың

пікірі бойынша, бұл модель қаланың маршруттық желісін салу үшін негіз болып табылады және көлік құралдарының жұмыс режимдерін анықтауда қолданылады. Қалалық жолаушылар тасымалы жүйесін логистикалық басқару жүйесін жолаушылардың қажеттілігіне қарай қамтамасыз ету үшін ақпарат моделі уақытына байланысты, қаланың қоғамдық жолдарында тасымалдау үшін жолаушылардың қажеттіліктеріне байланысты маршруттар құрады.

Қоғамдық көліктің жұмысын оңтайландырудың үнемі қажет болғанына орай, сол бірқатар міндеттерді шешуге арналған және ұсына алатын бірыңғай логистикалық жүйесі болып табылады ҚЖТ (3-сурет).

3 - сурет- БЛЖ шеңберінде ҚЖТ жұмысын оңтайландыру бойынша тапсырмалар

Қорытындылар. Қалалық жолаушылар тасымалы ұйымында логистикалық тәсілдерді қолдану халықтың көлік қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін оңтайлы экономикалық тиімді нұсқаларды қарастырады. Сонымен қатар, қалалық жолаушылар тасымалының бірыңғай логистикалық жүйесі қарама-қайшылықтарды жоюға мүмкіндік береді, халықтың мүдделері мен операторлардың мүдделері арасында (қалалық атқару комитеті мен автокөлік кәсіпорындары), құрылымдардың мүдделері мен қалалық биліктің мүдделері арасында ымыраға келуді іздейді, қоғамдық көліктің қызметін бақылайтын, шығындардың талаптарын ескере отырып, объективті функция ретінде қаралады, жолаушыға қолайлы тариф, ал операторға - жеткілікті табыс мөлшері қарастырылуы тиіс.

Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, қалалық жолаушыларға қызмет көрсетудің бірыңғай логистикалық құрылысы мен қолданылуы әсіресе маңызды болып табылады, бұл қалалық жолаушылар тасымалы нарығының барлық операторларының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ететін және қаланың көліктік инфрақұрылымын оңтайландыруға мүмкіндік беретін ҚЖТ логистикалық жүйесі.

Қоғамдық автобус маршруттарында үнемі жолаушылар тасымалы режимінде жұмыс істейтін қалалық жолаушылар көлігінің логистикасының мәні түсіндірілді, қалалық жолаушылар тасымалы логистикалық жүйесінің маңыздылығы зерттеліп, талданды, қалалық жолаушылар тасымалы үшін бірыңғай логистикалық жүйені құру негіздері ұсынылды.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Красникова Д.А. Тұрақсыз сипаттамалары бар жолаушылар тасымалын ұйымдастырудың логистикалық принциптері: экономика ғылымдарының кандидаты: 08.00.05 / Красникова Дарья Андреевна. – Саратов, 2005. – 163б.
2. Вдовиченко В.А. Қалалық жолаушылардың тиімділігі көлік желісінде: техника ғылымдарының кандидаты: 05.22.01/ Вдовиченко Владимир Алексеевич. – Харьков, 2004.– 192 б.
3. Енин Д.В. Қалалық жолаушылардың қозғалысын басқару модельдері мен алгоритмдері (Воронеж мысалында): техника ғылымдарының кандидаты: 05.13.10 / Енин Дмитрий Владимирович. – Воронеж, 2004. – 200 б.
4. Мальчикова А.Г. Қалалық жолаушылар тасымалы жүйесінде логистикалық ағындарды ұйымдастыру: экономика ғылымдарының кандидаты: 08.00.05 / Мальчикова Александра Германовна. – Санкт-Петербург, 2000. – 135 б.
5. Миротин Л.Б. Логистика: қоғамдық жолаушылар тасымалы / Миротин Леонид Борисович. – М.: Баспа «Экзамен», 2003. – 224 б.
6. Сатаев А.М. Қалалық автобус жолаушылар тасымалы саласында билік пен бизнес-құрылымдардың тиімді өзара іс-қимылын ұйымдастыру: экономика ғылымдарының кандидаты: 08.00.05 / Сатаев Альберт Мидхатович. – М., 2006. -198 б.
7. Спирин И.В. Жолаушылар автокөлігін ұйымдастыру және басқару /Спирин Иосиф Васильевич. – М.: Баспа орталығы «Академия», 2010. – 400 б.
8. Туревский И.С. Өнеркәсіп экономикасы (автомобиль көлігі)Туревский Илья Семенович. – М.: Баспа орталығы «ФОРУМ»: ИНФРА-М, 2011. – 288б.

УДК 396.991

ЛОГИСТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СФЕРЕ МАЛОГО БИЗНЕСА

Ашимов Эльдар Ерланович

myself2010@mail.ru

Магистрант, Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева,

Астана, Казахстан

Научный руководитель - Т.Б.Сулейменов

Моя тема-логистические исследования в сфере малого бизнеса. Моя статья познакомит вас с исследованием важной части нашей экономики-малого бизнеса. Мировой опыт показывает, что если правительство хочет развиваться динамично и устойчиво, то его социально-экономические программы должны предусматривать меры по стимуляции малого бизнеса. Сегодня доля малого и среднего бизнеса в развитых странах колеблется от 40 до 90% валового внутреннего продукта. Предлагаю, чтобы малый бизнес сыграл большую роль в экономике нашей страны, а логистика помогла в этом.

Одно из обязательных требований, чтобы преуспевать в мире малого и среднего бизнеса — постоянное обучение. Обладание информацией фактически равно успеху.

Внедряя логистику в малый бизнес мы ускоряем продвижение экономики, также увеличение денежных оборотов ,связывая ее с транспортом .Немного о транспортной логистике.

Транспортная логистика — это перемещение нужного количества товара в требуемую точку, оптимальным маршрутом за требуемое время и с наименьшими издержками. Значительная часть логистических операций на пути движения материального потока осуществляется с помощью различных транспортных средств. Основным элементом *транспортной логистики* является транспорт.

Транспорт – это некая отрасль материального производства, которая специализируется на перевозках грузов и людей. В структуре общественного